

Промени в изискванията относно фискалните устройства

През септември 2018 г. беше обнародвана Наредба за изменение и допълнение на Наредба № Н-18 от 13 декември 2006 г. за регистриране и отчитане на продажби в търговските обекти чрез фискални устройства, понастоящем с променено заглавие, а именно: Наредба № Н-18 от 13.12.2006 г. за регистриране и отчитане чрез фискални устройства на продажбите в търговските обекти, изискванията към софтуерите за управлението им и изисквания към лицата, които извършват продажби чрез електронен магазин (за краткост по-долу наричана Наредбата). С одобрените промени бяха въведени много нови изисквания, свързани с функционалността на фискалните устройства и отчитането на продажбите и сторно операциите. Също така бяха приети нови изисквания към софтуерите за управление на продажбите в търговските обекти (СУПТО), засягащи производители/разпространители и ползватели на програмния продукт. Нови разпоредби са предвидени и по отношение на лицата, извършващи продажби чрез електронни магазини. Настоящият материал цели накратко да представи по-важните промени, както и основни насоки по тяхното изпълнение.

I. Промени, свързани с фискалните устройства (ФУ) Съгласно чл. 8, ал. 2 от Наредба № Н-18 от 13.12.2006 г., фискално устройство (ФУ) от одобрен тип е устройство, което отговаря на техническите и функционални изисквания, посочени в Наредбата, по отношение на което е издадено свидетелство за одобрен тип и същото е вписано в публичния регистър на Българския институт по метрология (БИМ). Някои от по-важните нововъведения, свързани с ФУ са:

1. СТОРНО операции Съгласно новите изисквания, сторно операциите при рекламация или връщане на стока, при операторска грешка или при намаление на данъчната основа, след приключена сметка на клиента, ще се документират чрез издаване на документ от ФУ или интегрираната автоматизирана система за управление на търговската дейност (ИАСУТД) с надпис „СТОРНО“, изписан с двоен шрифт. Когато сторно документът се издава от ФУ, той ще трябва да съдържа и индивидуалния номер на фискалната памет от фискалния бон, по който се извършва сторно операцията, а когато се издава от ИАСУТД, следва да съдържа индивидуален номер на ИАСУТД от системния бон, по който се извършва сторно операцията. Когато сторно документът отразява операция по фискален бон за продажба, съдържащ уникален номер на продажбата, в сторно документа ще трябва да е отразен и уникалният номер на продажбата, по която се извършва сторното. Сумите по сторно операциите ще бъдат натрупвани в отделен регистър, с положителен знак, без да е налице необходимост от коригиране на общия дневен оборот. Общият брой на сторно операциите, както и подлежащите на връщане суми ще бъдат натрупвани в отделни регистри, в зависимост от причината, наложила операцията. В тази връзка е добре да се отбележи, че търговците трябва да бъдат много внимателни при избор на ФУ, така че то да отговаря в пълна степен на новите изисквания на Наредбата. При сторно операция ще се извършва и проверка за касовата наличност във ФУ/ИАСУТД, като сторно операция няма да може да бъде извършена, ако касовата наличност е недостатъчна, с изключение на случаите на операторска грешка. Сторно операция за продажба, документирана с фактура по чл. 34 или чл. 58, ал. 2, може да се извършва чрез издаване на кредитно известие от ФУ или ИАСУТД, ако се възстановява сума в брой в момента на издаване на известието. Продажбите/сторно операциите ще могат да се документират с

касови бележки от кочан, единствено в изрично посочени в Наредбата хипотези, някои от които са: извършване на експертиза или ремонт на ФУ, при блокирало ФУ/ИАСУТД поради нарушена дистанционна връзка с НАП, за не повече от 48 часа от блокирането и други.

2. Подаване на информация до НАП Въведените промени изискват фискалните устройства да предават информация, в реално време, на всеки 5 минути към НАП, считано от часа на регистрация, за всички фискални/системни бонове, издадени във връзка с продажба на стоки/услуги в търговските обекти. Самата връзка между ФУ и НАП се осъществява посредством GPRS терминал, вграден в самото устройството. Данните ще се подават в хронологичен ред, с оглед издаването на фискалните/системните бонове. Целта на новото изискване е НАП системно, да получава информация по описания начин, което да спомогне за предотвратяване на евентуални манипулации върху устройствата, както и за изпълнение на принципа за лоялна конкуренция на пазара.

3. Фискален/системен бон Съгласно разпоредбите на Наредбата фискалният/системният бон трябва да съдържа двумерен баркод (QR код) (с изключение на фискалната касова бележка, която се издава и визуализира само на дисплея на фискално устройство, вградено в автомат на самообслужване, без да се издава хартиен документ). Когато пък се използва софтуер за управление на продажбите, издаденият документ трябва да съдържа и генерирания уникален номер на продажбата. Въвеждането на QR код има за цел да улесни упражняването на контрол от страна на гражданите, които чрез сканиране на отпечатания двумерен QR код ще могат да извършат проверка дали направените от тях покупки в търговските обекти са коректно отчетени в системата. Когато фискалната касова бележка се издава във връзка с продажба/зареждане на течни горива, същата трябва да съдържа и данни, посочени на отделни редове по вид гориво относно: - размер на данъка върху добавената стойност за продаденото/зареденото гориво; - размер на акциза за продаденото/зареденото гориво; - продажна цена на горивото без акциз и без данък върху добавената стойност (нето стойност); - покупна цена на горивото без акциз и без данък върху добавената стойност (покупна стойност). Целта на това подробно описание е крайният потребител да получи информацията относно компонентите, формиращи продажната цена на горивото.

II. Софтуер за управление на продажбите в търговските обекти (СУПТО)

Наредбата въвежда изцяло ново Приложение № 29, посветено на изискванията към СУПТО. Съгласно § 1, т. 84 от ДР на ЗДДС „софтуер за управление на продажбите в търговския обект“ (СУПТО) е всеки софтуер или модул от софтуер, независимо от технологиите за реализацията му, използван за обработка на информация за извършване на продажби на стоки и/или услуги в търговски обект, за които е налице задължение за издаване на фискален бон. Съгласно §1, т. 19 от ДР на Наредба № Н-18/2006 г. „управление на продажбите“ чрез използване на софтуер за управление на продажбите в търговски обект е процес по автоматизирана обработка на информация за извършване на продажби на стоки или услуги, включващ проследяване на движението на стоките или изпълнението на услугите от заявяването им до тяхното предоставяне и/или извършване на плащане. На практика софтуерът автоматизирано обработва и съхранява в база данни въвежданата информация за заявените от клиента стоки и/или услуги, като отразява тяхното предоставяне/заплащане, което дава възможност на търговеца да проследи връзката между извършените продажби и използваните за тях ресурси. При използване на софтуер за управление на

продажби в търговски обекти, същият трябва да бъде свързан с всички фискални устройства, с които се регистрират и отчитат оборотите в обекта. Тази свързаност между софтуера и ФУ позволява получаване в реално време на информация за статуса на ФУ. По този начин Наредбата забранява, при наличие на СУПТО в търговския обект, продажбите да се въвеждат ръчно в касовия апарат. В този смисъл няма да е СУПТО софтуер за управление на продажбите в търговски обект, в който няма касов апарат и не се приемат плащания в брой, а само по банков път. При плащане по въведена в софтуера продажба, за която следва да се издаде фискален бон, софтуерът задължително подава към фискалното устройство генерирания уникален номер на продажбата, който се отпечатва върху документа, включително и при извършване на сторно по тази продажба. Производителите или разпространителите (вносители) на софтуер за управление на продажби са длъжни да декларират пред НАП, че отговарят на новите изисквания, подробно посочени в Приложение № 29 от Наредбата. На свой ред лицата, трябва да изберат и използват СУПТО от поддържания от НАП публичен електронен списък. В него са включени само софтуери, за които е декларирано съответствие с изискванията на Наредбата. Лицата, използващи СУПТО са длъжни да подадат информация до НАП относно вида, наименованието и адреса на обекта, наименование и версия на софтуера, както и номера му от списъка на НАП, средата в която работи, както и свързаните към него фискални и нефискални печатащи устройства, местонахождението на базата данни, както и информация относно инсталирани допълнителни компоненти и разширения към софтуера (plug-ins). За целите на контролната дейност на НАП всеки софтуер следва да има конфигуриран „одиторски профил“ по аналог с администраторския профил, но с права само за четене. Ако в един търговски обект има СУПТО, в същия този обект е забранено да има друг софтуер или модул от такъв, който не е деклариран като СУПТО, но с който да могат да се отчитат продажби.

III. Електронен магазин

Лицата, които извършват продажба на стоки или услуги чрез електронен магазин, независимо дали използват собствен домейн, нает домейн или домейн на друго лице, предоставящо платформа за извършване на продажби в интернет, преди започване на дейност по продажби на стоки/услуги чрез електронен магазин подават информация по електронен път с квалифициран електронен подпис, чрез електронна услуга, в Портала за е-услуги на НАП, достъпен на интернет страницата на агенцията. Продажбите могат да се осъществяват чрез онлайн-платформа или собствен/нает електронен магазин. При наличието на няколко електронни магазина, лицето подава информация за всеки поотделно относно наименованието на електронния магазин и домейна на електронния магазин, данни, позволяващи идентификация на лицето, извършващо продажби чрез електронния магазин, вида на продаваните стоки/услуги, данни за софтуера на електронния магазин, информация от кого се осъществява поддръжката на сайта на електронния магазин, данни за това къде се съхранява базата данни на софтуера и други.